

TVÅLÄRARSYSTEM

**En kvalitativ studie om möjligheter och utmaningar i skolan
utifrån tvåläraresystem**

Co-teaching

A qualitative study on opportunities and challenges in school
from a co-teaching perspective

ANNA BERGGREN

SALAM KAKAIE

Akademien för kultur, utbildning och kommunikation

Pedagogik

Självständigt arbete 1 för grundlärare F21188

Kurskod: OAU245

Handledare: Andras Grahn

Examinator: Karin Bergman

Termin: HT22

År:2023

Akademien för utbildning
kultur och kommunikation

Kurs: Självständigt arbete

Kurs kod: OAU245

Termin: HT22 År: 2023

SAMMANFATTNING

Berggren Anna, Kakaie Salam

Tvåläraresystem

Möjligheter och utmaningar

Co-teaching, possibilities and Challenges

Årtal: 2023

Antal sidor: 32

Syftet med föreliggande studie är att få inblick i vilka möjligheter och utmaningar lärare upplever vid arbete i ett tvåläraresystem. Ansatsen är kvalitativ med utgångspunkt ur ett sociokulturellt perspektiv. Resultatet avslöjar att metoden är gynnsam för lärare när det gäller planering, nyttjande av kompetens och minskad arbetsbelastning.

Tvåläraresystem, co-teaching, samarbete, kommunikation, sociokulturellt perspektiv, appropriering, samundervisning, collaborative teaching

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och forskningsfrågor	3
2	Bakgrund	3
2.1	Historisk belysning	3
2.2	Tidigare forskning	4
3	Teoretiskt perspektiv	5
4	Metod	6
4.1	Metodologi	7
4.2	Genomförande	7
4.3	Urval	7
4.4	Materialinsamling	9
4.5	Materialbearbetning	9
4.6	Tolkning av empiri	9
4.7	Forskningsetik	10
5	Resultat	10
5.1.1	Utmaningar	10
	I klassrummet	10
	Samarbetet	11
	Lärarnas rollfördelning	12
5.1.2	Möjligheter	14
	I klassrummet	14
	Samarbete	17
	Bedömning	18
	Rekommendation av tvålärarsystem?	20
5.2	Tolkning av empiri	20
5.2.1	Utmaningar	20
5.2.2	Möjligheter	21
5.3	Resultatsammanfattning	21
6	Diskussion	22

6.1	Resultatdiskussion	22
6.1.1	Slutsats	24
6.2	Metoddiskussion.....	25
6.3	Reliabilitet och Validitet.....	25
6.4	Sanningskriterier.....	26
6.5	Reflexivitet.....	26
6.6	Framtida forskningsfrågor	26
7	Referenslista	28
7.1	Intervjufrågor till respondenter	30
7.2	Missivbrev - Tvåläraresystem.....	31
7.3	Processprotokoll	32

1 Inledning

Bristen på utbildade lärare är ett ständigt aktuellt ämne, skolor med obehöriga lärare och resurser. En rapport från Statistikmyndigheten som släpptes år 2020 visade att andelen behöriga lärare var det lägsta på 30 år (Statistikmyndigheten 2020). Enligt en prognos från Skolverket (201-12-14) kommer det att saknas cirka 12 000 lärare fram till år 2035. För att täcka det behovet skulle ytterligare 800 lärare behöva examineras varje år. Lärarkyrkan förknippas med en miljö som är stressig och krävande, en rapport från skolvärden visade att en stor andel av de som arbetar i branschen riskerar att utveckla utmattningssyndrom (Killgren, 2021). En enkätstudie som gjordes av Lärarförbundet visade att 76% av de tillfrågade kände sig utarbetade flera gånger i månaden, (Mehmedagic,2021).

Det pågår olika sätt för att försök förbättra lärarnas situation genom olika åtgärder. En sådan åtgärd som har uppmärksammats är tvåläraresystem eller tvålärareskap, ett sätt att minska stressen hos lärare och öka effektiviteten (Tidström, 2020). I den här studien kommer uttrycket tvåläraresystem att användas. Med tvåläraresystem avses två utbildade lärare som samarbetar i klassrummet och är närvarande samtidigt under lektionerna. I en artikel publicerad i en lokaltidning i Eskilstuna ställde sig de tillfrågade lärarna positiva till metoden men de påpekade också vikten av att kunna fungera i ett team och kunna arbeta tillsammans för att nå framgång, (Eskilstuna kuriren, 2019-10-22).

Skolverket (2022) tar upp att eleverna ska fostras i en demokratisk anda och ges möjlighet att delta i samtal om samhällsfrågor och sådant som eleverna stöter på i vardagen som digitala miljöer, grundläggande demokratiska principer och barnkonventionen. Vidare trycker läroplanen på vikten av ett internationellt perspektiv i undervisningen för att utveckla förståelse för andra kulturer och för mångfalden inom landet (Skolverket, 2022). Alla dessa punkter ryms inom ramen för de samhällsorienterade ämnena som i dagsläget upptar en mindre del av undervisningstiden jämfört med matematik och svenska.

Det sociokulturella perspektivet lägger stor vikt vid de sociala aspekterna i undervisning och förmedling av kunskap, det sociala samspelet är viktigt för lärande och utveckling, (Lundgren et al. 2014). Att tillföra ytterligare en legitimerad lärare till klassrummet bidrar positivt till det sociala samspelet och det skapas ett helt annat klimat för samtal och interaktion. Det sociokulturella perspektivet framhåller interaktion som nyckeln till lärande hävdar Lundgren et. al (2014), och menar att det går att organisera alla skolor enligt denna tradition. Skolan och klassrummet är en miljö där det behöver finnas goda möjligheter till samtal och

erfarenhetsutbyte inte minst när det samtals om demokrati, samhällsnormer och eleverna fostras till goda samhällsmedborgare. Det sociokulturella perspektivet menar att det är organisationen av samspelet mellan lärare och elever som påverkar elevernas möjligheter att tillägna sig kunskapen förklarar Lundgren et. al (2014). Tvåläraresystemet underlättar möjligheten till goda interaktioner och samtal, det ökar tiden som varje elev får med en lärare i klassrummet och bidrar således att öka möjligheten till lärande och utveckling.

Hela skolsystemet vilar på en demokratisk grund, skolans mål är att fostra framtidens medborgare. Skolan utgår från mänskliga rättigheter och allas lika värde och det arbetar skolorna med dagligen, allt ifrån moraliska frågor till livsfrågor. Hur en elev är en bra kompis och att respektera andra. Allt arbete i skolan har en underliggande ton i skolans värdegrund och delar av innehållet i samhällskunskapen med mänskliga rättigheter, Skolverket (2022).

Skolverket (2022) tar upp moraliska frågor, livsfrågor och demokratisk fostran. Genom tvåläraresystemet menar vi att lärare har större chans att påverka och inkludera eleverna i det som händer. Att det finns tvålärare som är insatta och känner eleverna och som kan bemöta eleverna på ett bra och välkommande sätt. Samt finnas där och hjälpa eleverna ifall det skulle behövas. Tvåläraresystemet skulle kunna vara ett bra sätt öka kvalitén i undervisningen med tanke på att det är tvålärare i klassrummet och att undervisningen går att variera på flera olika sätt.

Denna text handlar om tvåläraresystemets möjligheter och utmaningar. Den här studien bygger på intervjuer av lärare som arbetar i ett tvåläraresystem, dessa lärare kommer att benämnas respondenter. Därutöver har relevant litteratur använts för att nå djupare förståelse för tvåläraresystemet och de utmaningar och möjligheter som det förknippas med.

Problemformulering

Effektiviteten borde vara hög när två lärare samarbetar och optimerar tiden de har till förfogande för planering och genomförande av lektioner. Eftersom det finns två utbildade lärare på plats i klassrummet borde undervisningen kunna bedrivas på ett bättre och mer lärorikt sätt. Lärarna kan vara kreativa i lektionsplaneringen just på grund av att de är två, samt möjligheten att hjälpa och stötta elever.

Det finns dock utmaningar med tvåläraresystemet när det kommer till samarbete och de mellanmänskliga relationerna lärarna emellan. Lärare kan frestas att falla i fällan att dela upp

klassen och på så sätt försöka hantera stökiga elever eller elever i behov av extra stöd, (Elmbro 2020). Tvålärarysystemet hyllas av många lärare och debattörer, metoden kan vara ett sätt komma ut ur en krisande situation, (Tidström, 2020). Med detta i beaktande är det relevant att undersöka vilka möjligheter och utmaningar lärare ställs inför när de arbetar med tvålärarysystemet. Är det möjligt att genom detta system frigöra mer tid för lärarna att ägna åt att fostra eleverna med hänsyn till läroplanens centrala innehåll kopplat till moraliska frågor och livsfrågor (Skolverket, 2022).

1.1 Syfte och forskningsfrågor

Syfte

Syftet med föreliggande studie är att undersöka om hur lärare upplever tvålärarysystemet och dess möjligheter och utmaningar i skolan.

Frågeställningar

1. Vilka möjligheter ser lärare med tvålärarysystem i skolan?
2. Vilka utmaningar ser lärare med tvålärarysystem i skolan?

2 Bakgrund

Kapitlet inleds med en historisk belysning av hur idén till tvåläraryskap började och hur situationen ser ut för lärare ur arbetsmiljö och rekryteringsperspektiv. Därefter presenteras tidigare forskning om ämnet tvålärarysystem, kapitlet avslutas sedan med studiens teoretiska perspektiv.

2.1 Historisk belysning

Den svenska skolan har genomgått flera förändringar när det gäller genomförande av kunskapsförmedling, det vill säga det som äger rum under lektionen i klassrummet. Katederundervisning fick ge plats åt en mer elevcentrerad pedagogik och sedermera en pedagogik med fokus på temaarbete (Gilbertsson et al. 2021). Temaarbete är enligt (Gilbertsson et al. 2021) en ämnesövergripande metod som kombinerar olika ämnen till en helhet. Denna metod började ta fart under 1980-talet och är aktuellt än idag. Gilbertsson et al. (2021) förklarar att hon och kollegan började med denna metod och försökte visa sambandet mellan olika ämnen för eleverna och fick positiv respons. Att de var två lärare bidrog till att skapa en synergieffekt. När de sedan gick tillbaka till att undervisa ämnesspecifikt ville de fortsätta samarbeta och eftersom de upplevde perioden med kollegialt

samarbete som givande och effektiv utvecklade de därför en samarbetsmodell som flera år senare utvecklades till tvålärareskap (Gilbertsson et al. 2021).

Lärararbete har historiskt sett uteslutande varit ensamarbete där läraren står för planering av lektioner, genomförandet av dessa och bedömning av elevernas arbete, (Gilbertsson et al. 2021). Embryot till tvålärareskap i Sverige började ta form från slutet på 1960-talet i takt med att undervisningen för elever med funktionsvariationer började samordnas och bedrivs i mindre grupper (Gilbertsson et al. 2021). Tvåläraresystem är idag ett relativt nytt fenomen och är enligt respondenterna i första hand en åtgärd för att minska trycket på den enskilde läraren och förhoppningsvis hjälpa fler elever att klara kunskapskraven

De många lösningar som finns på problemen angriper inte det gamla mönstret med en lärare, en klass, ett klassrum, menar Tidström (2020). Vidare förklarar han att åtgärder som att stänga så kallade problemskolor och sprida eleverna till fungerande skolor bara sprider problemet (Tidström 2020).

2.2 Tidigare forskning

Metoden tvåläraresystem används i USA och Storbritannien, så kallad co-teaching som innebär att två pedagoger, antingen en lärare och en specialpedagog eller en ämneslärare och en modersmålslärare samarbetar med varandra i klassrummet, (Gilbertsson et al, 202). I USA introducerades metoden under 1970-talet främst i klasser för elever med funktionsvariationer, (Keeley 2015). Metoden visade sig vara gynnsam ur ett inkluderingsperspektiv och minskade konflikter mellan eleverna, (Keeley R.2015).

Den svenska modellen kan därför ses som något mer revolutionerande tack vare det faktum att båda lärarna har samma ämneskunskaper och anses vara klassföreståndare.

I en publikation av Sveriges Kommuner och Landsting (2014) åskådliggjordes lärarbehovet mellan 2013 och 2022, och visade hur stort behovet var inom de olika lärarkategorierna från förskollärare till vad som benämndes som övrigt lärararbete. Den totala summan uppgick till 148 000 lärare. Det råder fortfarande lärarbrist men prognoserna visar mindre alarmerande siffror än tidigare år.

Elmbro (2020) listar de fördelar som hon menar går att tillskriva tvåläraresystemet och nämner bland annat minskad arbetsbelastning och sjunkande sjuktal. Vidare menar Elmbro (2020) att det genom tvåläraresystemet går att få till en positiv dominoeffekt, den minskade arbetsbelastning leder till färre sjukskrivningar och lärarna orkar mer i klassrummet. Denna

dominoeffekt gör sig gällande även i andra sammanhang, ett kollegialt lärande uppstår när två lärare samarbetar och planerar tillsammans och är närvarande vid undervisningen.

Metoden beskrivs av Elmbro (2020) som en stor rekryteringsfördel för de skolor som använder sig av den. Nya lärare lockas till skolor med tvålärarsystem för att de känner en trygghet i att ingå i ett team tillsammans med en annan utbildad lärare. Lärare med erfarenhet söker sig dit i hopp om minskad stress och arbetsbelastning.

Tvåläraresystemet möjliggör olika arbetsmetoder och undervisningsmodeller som kan anpassas till elevernas behov. Keeley (2015) beskriver sex undervisningsmodeller, några av dessa modeller är en lärare och en assisterande, stationsundervisning, och undervisning i team. Keeley (2015) betonar att metoden Co-teaching är ett bra sätt att främja inkludering men menar att undervisningsmodellerna skiljer sig mycket i fråga om effektivitet och elevernas inläring. Metoden med en lärare och en assisterande beskriver Keeley (2015) som den minst gynnsamma ur ett elevperspektiv.

3 Teoretiskt perspektiv

Skolan ska fostra eleverna att bli goda medborgare som förstår sin omvärld och kan inse värdet i kulturell mångfald och motverka alla former av diskriminering (Skolverket 2022).

Det är skolan som ska förbereda eleverna för att möta ett alltmer internationaliserat samhälle med allt större rörlighet över nationsgränserna. (Skolverket 2022). Denna rörlighet är ibland till följd av konflikter och oroligheter på andra platser i världen. Världen, och dess konflikter är inte längre långt borta, utan finns alldeles i närheten, ibland finns följderna av dessa konflikter i klassrummet när någon från ett annat land söker skydd i Sverige och har barn som ska gå i skolan. Skolan ska se till att eleverna förstår samtiden och kan förbereda sig för framtiden, genom att ge överblick och sammanhang och ett historiskt perspektiv, (Skolverket, 2022). För att kunna göra det behöver skolan och lärarna kunna ägna tid åt ämnen som berör det som sker i det lilla, det egna samhället och det stora, världen utanför våra gränser.

Det sociokulturella perspektivet anser att barn formas i samspel med sin omgivning, växer upp och lär sig om sig själv och omvärlden, (Säljö, 2015). Elever tillbringar många timmar i skolan, det är den plats där de fostras och lär sig om sig själv och världen.

Det är genom de många intryck som barnet möter som det formas, ett skratt, tal, ögonkontakt och alla annan kontakt med omgivningen bidrar till detta formande, (Säljö 2015). Ett tvåläraresystem skulle innebära att denna omgivning där barnet tillbringar så mycket tid blir mer optimal för utveckling och lärande och samspelet med andra blir mycket mer gynnsamt.

Samspelet med andra och iakttagelser om hur andra reagerar och svarar på kommunikativa initiativ bidrar till barns lärande, de lär sig ta andras perspektiv och sätta sig i vad de menar (Säljö 2015). I ett klassrum som präglas av konflikter och leds av en lärare som upplever alltför stor arbetsbelastning blir samspelet lidande och möjligheterna till lärande och utveckling påverkas negativt.

Undervisning syftar till att underlätta för människor att tillägna sina färdigheter, menar Säljö (2015), men påpekar också att den miljö barnen vistas i utöver skolan har stor betydelse för deras framtid kopplat till utbildning. Barn som växer upp med högutbildade föräldrar tenderar själva att skaffa sig en utbildning uppger Säljö (2015).

Det går att dra en parallell till klassrummet och möjligheterna med tvåläraresystemet där två utbildade lärare kan tillföra mer och bidrar till en gynnsam utbildningsmiljö som nämndes i inledning i denna studie. Det sociokulturella perspektivet som förknippas med den ryske psykologen Lev Vygotskij beskriver kommunikation i dess olika former som källan för appropriering, alltså att ta till sig eller göra till sitt. Utifrån Säljös (2015) tolkning lägger perspektivet stor vikt vid kommunikation och dess betydelse för barn och hur den utgör en väg in social värld och kulturella gemenskaper.

Genom ett tvåläraresystem skapas fler vägar in i denna sociala och kulturella värld, och två lärare gör att det inte behöver bli glapp i undervisningen och i den viktiga kommunikationen som är så viktigt. Ett tvåläraresystem ger goda möjligheter för lärarna att ägna sig åt det som Lundgren et. al (2014) beskriver som scaffolding, alltså att stötta eleven att själva ta sig fram och utvecklas. Denna metod tillämpas genom att läraren i början stöttar eleven mycket och sedan låter elever själva ta över mer och mer, (Lundgren et. al 2014), på så sätt undviker läraren att lotsa för mycket. Två lärare kan enkelt organisera sig så att de kan arbeta enligt denna modell, och ge eleverna goda möjligheter till appropriering (Lundgren et. al).

4 Metod

Studiens syfte är att ta reda på möjligheter och utmaningar med tvåläraresystemet utifrån lärarnas egna upplevelser, och dessa upplevelser kan ju variera beroende på en lång rad faktorer. Lärarnas kompetens, hur länge metoden tvåläraresystem nyttjats på skolan och vilken elevgrupp lärarna undervisar. Med beaktande för dessa faktorer valdes en kvalitativ ansats genom semistrukturerade intervjuer som metod för datainsamling eftersom frågorna som ställs kan leda till följdfrågor och dessa kan behöva anpassas till just den specifika

respondenten. Den semistrukturerade intervjun är en insamlingsmetod som lämpar sig väl till en kvalitativ studie då den ger möjlighet till stor flexibilitet (Bryman 2011).

4.1 Metodologi

Den metodologiska utgångspunkten för denna studie bygger på semistrukturerade intervjuer av respondenter som arbetar med tvåläraresystem och delar av litteraturen som nyttjats är skriven av lärare som arbetat med metoden.

För att erhålla så tillförlitlig information som möjligt försäkrades de deltagande respondenterna att de skulle avidentifieras, de kunde därför prata fritt utan att tänka på eventuella negativa konsekvenser. Respondenterna var en blandad skara, både sådana som arbetat som enskilda lärare tidigare och sådana som bara haft erfarenhet av tvåläraresystem vilket ökar graden av tillförlitlighet (Tivenius 2015).

Respondenternas kompetens inom området och deras möjlighet att vara objektiva ger informationen de tillhandahåller god validitet, (Tivenius 2015). Inhämtat data har bearbetats och sorterats för att underlätta läsaren att lättare förstå studiens innehåll.

4.2 Genomförande

En initial kontakt med skolor och lärare togs via e-post där missivbrev bifogades och studiens syfte och omfattning förklarades. Respondenterna försäkrades om att deras deltagande skulle ske anonymt. Därefter bokades tid för intervjuer enskilt med varje respondent. För att underlätta för respondenterna skedde intervjuerna digitalt. Vid intervjuerna var båda författarna närvarande.

Frågorna ställdes i tur och ordning till respondenterna och utöver de förberedda frågorna blev det ibland följdfrågor. Även följdfrågorna har tagits tillvara på och använts som underlag för detta arbete.

4.3 Urval

För att studien ska bygga på ett så mättat material som möjligt valdes lärare som respondenter. Dessa respondenter arbetar i ett tvåläraresystem och är att anse lämpliga för att kunna besvara studiens frågeställningar. Urvalet föll på vad som närmast kan beskrivas som bekvämlighetsurval ur aspekten tillgänglighet och att metoden tvåläraresystem inte nyttjas i f-3, därför valdes lärare i andra årskurser, vilket gör att studien inte kan anses vara generaliserbar (Bryman 2011).

Respondenterna arbetar i tvåläraresystem och i olika årskurser och med olika mycket erfarenhet av arbetsmetoden. Respondenterna hittades med hjälp av tips från VFU-handledare. Även sökningar på internet visade vilka skolor tvåläraresystemet tillämpas och dessa kontaktades sedan med förfrågan om deltagande i studien.

Eftersom respondenterna nyttjar arbetsmetoden som problemformuleringen bygger på är urvalet av respondenter att betrakta som relevant och anses kunna ge mesta möjliga validitet och tillförlitlighet (Tivenius 2015). Urvalet bestod av åtta respondenter. En av respondenterna och hennes kollega har arbetat tillsammans i några månader i lågstadiet. Tre av respondenterna har arbetat med metoden några år i högstadiet, och två respondenter har haft parallellklasser i cirka tjugo år men arbetar nu tillsammans med tvåläraresystem på mellanstadiet. De två sista respondenterna har båda arbetat som enskilda lärare men sökte sig senare till en skola med tvåläraresystem, de har båda arbetat som lärare i 5 år. Studien vill undersöka möjligheter och utmaningar i metoden tvåläraresystem oberoende av årskurs, därför skickades förfrågan till lärare för olika årskurser. Respondenterna hittades med hjälp genom sökningar på internet efter lärare och skolor som arbetar med tvåläraresystem.

Första intervjun

En lärare på lågstadiet, årskurs 1. Nyligen examinerad 1,5 år erfarenhet. Har jobbat i skolan tidigare. Respondent 1.

Andra intervjun

En lärare på högstadiet. Lång erfarenhet inom skolvärlden men de sista åren har läraren arbetat med tvåläraresystem. Respondent 2.

Tredje intervjun

En högstadielärare som tidigare arbetat som enskild lärare men som nu jobbar i ett tvåläraresystem. Läraren har lång erfarenhet av undervisning och forskar i nuläget om olika undervisningsformer i grundskolan. Respondentpar 3.

Fjärde intervjun

Lärarpar i mellanstadiet. Båda har erfarenhet av arbete som ensam lärare men sökte sig senare till skola med tvåläraresystem. Respondentpar 4.

4.4 Materialinsamling

Materialinsamlingen har gått till genom intervjuer, all relevant data har alltså inhämtats utifrån och från fältet, som i det här fallet är respondenternas egna svar på intervjufrågor, (Tivenius 2015). Fyra olika intervjuer med sex respondenter genomfördes.

Som materialinsamlingsmetod användes kvalitativa intervjuer. Intervjuerna tog cirka 45 minuter per intervju. Utifrån problemformulering ställdes några riktade frågor men det blev också ett samtal med respondenterna i en bredare bemärkelse om tvåläraresystemet och metoder för dess implementering på ett bra sätt. Intervjuerna spelades in och transkriberades. Respondenternas är avidentifierade och det går inte ta reda på vilka de är, vilket stärker studiens trovärdighet, (Tivenius 2015).

De som intervjuades enskilt hade troligtvis bättre förutsättningar att kunna säga sin åsikt om tvåläraresystemet och om hur metoden implementeras på just deras skola. För kunna få en så transparent bild som möjligt intervjuades två lärare enskilt. Under intervjuerna gick det däremot inte se några tecken på att de som intervjuades i par inte var uppriktiga i sina svar eller på annat sätt inte uttryckte sina ärliga åsikter.

4.5 Materialbearbetning

Materialet har sorterats för att lättare kunna åskådliggöras med hjälp av abstraktionstrappan, det vill säga att det insamlade materialet brutits ner i olika kategorier som följer en logisk ordning för att underlätta för läsaren att förkovra sig i studiens innehåll, (Tivenius, 2015). Efter att ha granskat svaren på intervjufrågorna stod det klart att det går att härleda lärarnas resonemang till platser och situationer som är gemensamma för alla. Dessa situationer och platser har använts som kategorier för att på ett strukturerat sätt återge lärarnas svar kopplat till forskningsfrågorna. Huvudkategorierna är Utmaningar och Möjligheter. Under dessa kategorier finns underrubriker som tagits fram som beskriver tvåläraresystemet ur respondenternas perspektiv genom deras svar på intervjufrågorna.

4.6 Tolkning av empiri

Empirin har tolkats utifrån ett sociokulturellt perspektiv. De kategorier som har behandlats är Utmaningar 5.1.1 och Möjligheter 5.1.2. inom SO-undervisning. Under intervjuerna var vi var vi nog med att ställa följdfrågor till respondenterna om det var något som inte framkommit tydligt. Empirin visar på vilken miljö som råder i respondenternas arbetsmiljö och den omgivning lärare och elever arbetar i dagligen.

För att möjliggöra en mer objektiv tolkning av empirin har medveten distans tagits mellan empirin under bearbetning utifrån Tivenius (2015) fyra sanningskriterier. Dessa innefattar rimlighetskriteriet, koherensskriteriet och korrespondensskriteriet.

4.7 Forskningsetik

Forskningsetik omfattar etiska överväganden gentemot de som deltar i forskningen (Vetenkapsrådet 2017). Eftersom respondenterna frågas om sin nuvarande arbetsplats, arbetsmetod och arbetskollega har de forskningsetiska principerna iakttagits för att skydda dem. Respondenterna har blivit informerade om studiens omfattning och syfte, de har informerats om hur det insamlade materialet kommer att nyttjas och att den kommer att resultera i en uppsats som allmänheten kan ta del av. De har blivit informerade om att deras deltagande är frivilligt, att den sker avidentifierat och de kan avbryta det när som helst.

5 Resultat

I detta kapitel beskrivs först Empirin 6.1 där de två kategorierna som utgör empirin framställs. Därefter Tolkning 5.2 om hur empirin har tolkats för att sedan kunna analysera forskningsfrågorna. Sist kommer Resultatsammanfattning 5.3 där resultatet sammanfattas och sedan vidare till resultatdiskussionen.

5.1 Empiri

I två underavsnitt beskrivs först empirin, alltså det bearbetade materialet (Tivenius 2015), som utgörs av två kategorier, Utmaningar och Möjligheter inom arbetet med tvåläraresystem. Kategorierna avgör den empirin som tas upp till diskussion och ska redovisas under rubriker som beskriver kärnan i dem. Forskningsfrågorna har använts som kategorier för att bibehålla den röda tråden i studien. Materialet har bearbetats genom underkategorisering och sortering med underrubriker.

5.1.1 Utmaningar

I klassrummet

Respondenterna tar upp att det kan krävas mer undervisningstid för att få arbetsmetoden att gå ihop, det är inte alla positivt inställda till i början. Vidare tar respondenterna även upp att det kan vara rörigt på lektionerna och att arbetsmiljön är tuff, att vara två lärare i klassrummet vid sådana tillfällen ökar tryggheten menar de.

Respondentpar 4: Vi är ganska utsatta som lärare, att elever kan säga att de har sagt saker eller att det har hänt saker som kanske inte har hänt, i alla fall inte så som eleverna beskriver det. Eleverna anklagar läraren för saker som inte har inträffat. Elever som har upplevt eller uttrycker att deras lärare inte tycker om dem.

Den situation som respondentparet beskriver är ett av många exempel på sådant som kan uppstå under lärarens arbetsdag som tar tid från undervisningen om läraren är ensam. Ett sammansvetsat lärarpär kan avvärja sådana situationer genom bara genom att finnas på plats samtidigt, och om det ändå händer blir det lättare att hantera utan att lektionstiden behöver läggas på det. Lärarna kan ägna sig åt både undervisning och lösa problemet med missnöjda elever samtidigt, något som respondenterna var noga med lyfta som fördelaktigt. I de fall där respondenterna varit själva hade en sådan situation bidragit till både att lektionstiden ägnas åt annat och ökad stress hos läraren. Skolverket (2022) tar upp i värdegrunden om elevernas ansvar för deras arbetsmiljö vilket även går in centralt innehåll i samhällsundervisningen med samtal och reflektion över elevers livsmiljöer och moraliska frågor. Att i det här fallet måste elevernas ta sitt ansvar för sin utbildning för att underlätta lärarnas arbete.

Samarbetet

Respondenterna var tydliga med vikten av gott samarbete i tvåläraresystem, de förklarar att det kan ta ett tag att lära känna varandra innan de kommer in i arbetssättet och lär sig varandras gränser och värderingar. Detta kan i början kan vara en stor utmaning och påfrestning. Respondenterna går in på det vardagliga i undervisningssituationen och menar att det är viktigt att våga släppa prestigen och låta kollegan styra och lita på att den klarar av det. Om det är två lärare som inte har arbetat tillsammans tidigare blir startsträckan förmodligen längre innan det börjar fungera bra förklarar några av respondenterna.

Respondent 1: Det är viktigt att du har kollegor som du trivs med och litar på, annars kommer det inte fungera.

Respondentpar 4: Till exempel om vi låter bli att ta upp saker som vi stör oss på. Jag tror att vi hade vår inkörningsperiod förra året när vi var nya in i arbetssättet. Det var lite slitningar men vi tog upp saker och det var ju inte helt bekvämt varje gång då. Vi hade tur och fick fortsätta arbeta med varandra även detta år.

Det kan vara bra att ha hittat sin egen lärarstil och vara bekväm i sin lärarroll innan arbetet med tvåläraresystem börjar, kollegor kommer sannolikt att inflika med sina åsikter och tankar och det kan lätt bli påfrestande. Det kan också vara svårt att släppa kontrollen till en annan lärare och lita på att den gör jobbet. En lärare som tidigare stått för planering och

undervisning på egen hand såg till att det blev gjort, det gick inte att skylla bristande planering på någon kollega. Här är åsikterna lite blandade från respondenterna.

Respondentpar 3: Vi försöker pusha på att de lärarna inte ska bli ämneslärare vilket många tyvärr blir, vi vill i stället jobba tillsammans med att blanda ämnena, för vi ser bara fördelarna med att hålla i alla ämnen. Vi försöker sprida det till de andra.

Har en av lärarna en auktoritär ledarstil kan det krocka ibland och leda till konflikt. Om lärarna inte har samma syn på undervisningen, bemötande och eleven mötande är exempel på sådant som kan leda till konflikt. Det krävs arbete för att det ska bli en bra lärmiljö och att undervisningen ska fungera bra. Alla människor är olika och kan tycka olika det är ingenting konstigt med det, men en lärare behöver kompromissa med olika saker för att båda ska känna sig nöjda. Det gäller att som lärare var professionell.

Respondent 2: Beroende på vilken elevsyn man har, vilken syn man har på kunskap och hur man ska jobba med kunskap. Tänker man inte likadant kan det också vara en utmaning.

Skolverket (2022) tar upp om moraliska frågor som har betydelse för eleven i till exempel kamratskap. Det gäller även lärarna då de är förebilder för eleverna och visar hur någon kan vara en demokratisk medborgare som kan samarbeta med olika personer, läraren visar för eleverna vad som är tillåtet och inte. Att i själva undervisningen får eleverna automatiskt uppleva och se hur det kan gå till med olika samtal och de demokratiska principerna.

Lärarnas rollfördelning

När det kom till denna fråga var svaren blandade. En av respondenterna trivdes bättre med att arbeta själv då hen kan ha kontrollen och styra över tiden själv. Respondenten förklarar att då blir allt gjort, och blir det inte det kan ingen annan beskyllas för det.

Respondent 1: Jag trivs ändå bäst i att jobba ensam för att då vet jag att det hänger på mig. Jag måste planera min tid för att hinna med allting. Då utgår jag ifrån att jag måste göra allting själv och så planerar jag därefter.

En faktor som kan försvåra implementering av tvåläraresystemet är om lärarna inte arbetat med varandra tidigare i samma arbetslag eller haft andra gemensamma beröringspunkter. En viktig aspekt vid arbete i tvåläraresystem är det nära samarbete som kommer att krävas med kollegor och hur viktiga relationerna blir. Detta bör den som söker arbete på en skola med tvåläraresystem reflektera över. Som lärare kommer de arbeta mycket närmare än vid

traditionellt enskilt arbete. Samspelet sker inte bara vid påhälsning i personalrummet och gemensamma träffar, i tvåläraresystem spenderar lärare hela sina arbetsdagar med varandra i klassrummet.

Respondent 2: Rektorer och arbetslagen har ju en stor del i det här när de sätter samman lärarparen så att de tar i beaktande och tänker sig att det är ett par som kan fungera bra tillsammans och kunna vara ett stöd för varandra.

Respondenterna förklarar att det gäller att inte förstora upp småsaker och att det är viktigt att kommunicera och ta upp saker direkt om det är något som de stör sig på. Respondenterna förklarar att de är olika som personer och har olika stilar, just olikheten är deras styrka menar de. Det gäller att lära känna varandra och vet hur kollegan kommer att reagera i olika situationer. Första året tyckte några av respondenterna var mer påfrestande och det kan ta tid innan arbetsrutiner faller på plats, med upplägg och de olika rollerna.

Respondentpar 4: Jag är mer fyrkantiga och sträng, som eleverna beskriver det och du är kanske tillåtande i längre utsträckning innan du blir lika sträng. Det kan skapa frustration om det inte pratas om det. Men jag tror att eleverna upplever oss ändå som rätt lika så att vi ändå har samma samsyn och tänk.

Respondenterna har förklarat att antalet speciallärare och specialpedagoger har minskat på skolorna då det är flera utbildade lärare i klassrummet och många anpassningar går att lösa på plats. Respondenterna informerar om att behovet av vikarier har minskat eftersom om en av de två lärarna skulle vara sjuka finns den andra på plats vilket gör att vikarierna inte behövs. Det finns tillgång till specialpedagoger och speciallärare på alla skolorna men även dessa används mer sällan. Lärarnas planeringar och lektionsinnehåll blir rikare och mer nyanserade eftersom de är två, de blir i viss avseende ämnesspecialister och fler elever förstår innehållet och tar till sig undervisningen.

Respondentpar 3: Det kan ju faktiskt vara en belastning att ha en resurs då man hela tiden måste tala om vad den ska göra man blir man som en chef. Nu kan lektionen flyta på som vanligt om man är sjuk i stället för att ta in vikarie.

5.1.2 Möjligheter

I klassrummet

Respondenterna berättar att det är mycket lättare att vara två i klassrummet i en aspekt av att räckta till för eleverna och kunna hjälpa alla som behöver det. Vid sådana tillfällen är det en fördel att vara två lärare, båda känner till lektionsinnehållet och upplägget och kan stötta eleverna. Lärarnas olika stilar ökar elevernas möjligheter att få hjälp som är anpassat till deras inlärningsstilar, detta tack vare olikheterna hos lärarna. När det finns två lärare i klassrummet är det också lättare för eleverna att fråga och få hjälp.

Vid tvålärarsystem kan ett grupprum nyttjas för att enkelt dela upp undervisningen. Om några elever behöver få ytterligare en genomgång kan en av lärarna gå ut med dem och den andra vara kvar i klassrummet, på så sätt fortskrider undervisningen utan avbrott. En annan lösning är att en av lärarna kan sitta bredvid en elev, det kan räcka för att få eleven att hänga med i lektionen. Det går att anpassa lärmiljön på ett helt annat sätt tack vare att det är två lärare närvarande.

Respondentpar 4: Man kan hjälpa eleverna på en helt annan nivå. Du hinner med att sitta med eleverna utan att stressa sönder, att man känner att tiden räcker till. Den andra kanske har koll på klassen då så sitter jag med några elever, man hinner med eleverna på ett helt annat sätt. Man kan plocka ut elever i ett grupprum. Man hinner ju se saker, och har god uppsikt över klassen.

Respondent 2: När jag har jobbat i svenska då har vi kunnat jobba med stationer på ett helt annat sätt. Där kommer ju min inkludering och tillgängliga lärmiljöer in, det här som jag brinner för jättemycket. Att dela upp eleverna i mindre grupper ger fler chansen att visa vad de kan, det blir lättare att uttrycka sig i den lilla gruppen.

Med tvålärarsystemet går det att förebygga många saker, till exempel en lärare kan möta elever i kapprummet medan den andra förbereder lektionen och kan ta emot dem i klassrummet. Vid enskilt arbete kan det vara svårt att få ihop allt, till exempel bråk på rasten, då måste den ensamma läraren reda ut det vilket gör att lektionen inte kan sätta i gång utan eleverna får vänta tills bråket blir löst. Skolverket (2022) tar upp i centrala innehållet i samhällsundervisningen om mänskliga rättigheter och FN:s barnkonvention. Det är viktigt att göra eleverna medvetna om deras rättigheter och att eleverna vet vad som är rätt och fel. Med tvålärarsystem kan en lärare på förhand ha fått rollen att hantera eventuella konflikter och den andra läraren påbörjar lektionen som planerat. I värsta fall kan vårdnadshavare behöva

kontaktas och det skulle stjäla ännu mer tid av lektionen, och hur hade läraren gjort vid en sådan situation om den var ensam.

Respondenterna förklarar att har de tid att intensivträna med vissa elever och om en elev missat någonting kan en lärare fokusera på det just eleven genom individualiserad undervisning. När eleverna har egen lässtund, kan en av lärarna ta ut dem och träna sådant som de behöver förbättra, till exempel läsning eller matematik. Skolorna som respondenterna arbetar på ligger i utsatta områden och de berättar att flera av eleverna har flera svårigheter, bland annat läs-och skrivsvårigheter och språkstörningar. Respondenterna ser en enorm fördel att med att vara två, den stora flexibiliteten möjligheten att dela upp och anpassa, använda olika undervisningsmodeller gör lektionerna effektivare och roligare. Eleverna får då större möjlighet att visa vad de kan i stället för att känna sig misslyckade om de inte får hjälpen och stödet de behöver.

Respondentpar 3: Vi fick ju höra innan vi tog över klassen, att det var lite rörigt i det här klassrummet och många påpekade efter några månader vilken skillnad det blivit. Då har de andra lärarna sett samma sak vi som sagt, vi vet hur vi vill ha det och då går det lite fortare. Vi behövde inte samma startsträcka eftersom vi båda hade lång erfarenhet, men vi tänker fortfarande olika och är olika.

Ett av respondent paren har arbetat som lärare i över tjugo år och de förklarade att läraryrket har förändrats en del sen de började arbeta. Det är mycket mer administrativt och fler ramfaktorer som påverkar undervisningen med bland annat extra anpassningar som ska göras. Alla dessa uppgifter kan bli överväldigande för en ensam lärare, genom att vara två lärare skapas möjligheter för avlastning. Arbetsbelastning har minskat förklarar respondenterna, vilket också minskar stressen, och det i sin tur minskar sjukantalet.

De flesta genomgångarna hålls tillsammans men matematiken som är ett svårare ämne delas upp där en förenklad genomgång hålls för de svagare eleverna, genom att nivåindela elevgruppen får eleverna rätt sorts hjälp och upplever inte lika mycket stress förklarar respondenterna.

Respondentpar 3: Det var ju bland annat att kändes som att det skulle bli en avlastning. Just i och med att ha 25 elever ensam och med allt vad det innebär i klassen, ledarskap, alla ämnen, alla olika diagnoser eller extra anpassningar till alla elever hade blivit tufft.

Respondenterna tycker att de pedagogiska och didaktiska diskussionerna på skolan har ökat för att de har en kollega som är insatt i ämnet. Tidigare när de arbetat har de fått lösa saker på

egen hand och har stundtals känt sig otillräckliga. Respondenterna förklarar att de har känt en underliggande stress och press för att de inte har haft tid att hjälpa alla elever. Nu med tvåläraresystemet känner respondenterna de att de kan hjälpas åt, vilket gör att belastningen och stressen har minskat.

Respondentpar 3: Tvåläraresystemet öppnar upp för att man som lärare orkar vara mer kreativ, att leta material hemma och sådant som annars tar sån otrolig tid och ork. Man blir en bättre lärare också. Nu är vi två som kan hjälpas åt med allting från att hjälpa eleverna i klassrummet till kontakten med vårdnadshavare och rättning. Att man inte har ett berg med jobb man måste göra när man kommer hem.

Ytterligare en fördel med tvåläraresystemet är att antalet vikarier på skolan har minskat. Om en av lärarna blir sjuk kan den andra läraren som är insatt i planeringen bedriva undervisningen som är planerat. Respondenterna upplevde att vid de tillfällen de varit sjuka och haft vikarie ökar stressen inför att komma tillbaka till skolan. Respondenterna vet att skett ett avbrott i den planerade undervisningen och det blir mer att ta igen för både lärare och elever.

Respondenterna arbetar i dagsläget på olika nivåer men de kan se många fördelar med tvåläraresystemet och berättar att med fördelarna de själva upplever borde systemet införas tidigare i skolan. Ta läs-och skrivinläring till exempel, elever som i de tidiga skolåren upplever svårigheter i dessa delar kan fångas upp och få mer stöd, det kan minska behovet av speciallärare. Speciallärarens tid kan då tillägnas elever som har grövre svårigheter, en bättre resursfördelning kan lättare uppnås. En av respondenterna berättade om kompisen som arbetar i en årskurs ett och på egen hand har 30 elever och just läsinläringen upplevs där som en omöjlig uppgift att lyckas med, tiden räcker inte till för alla elever.

Respondent 1: Det ger en större sannolikhet för att alla kommer upp till att klara liksom läsinläringen och grunden i mattan. Det går att nivåindela undervisningen på ett helt annat sätt nu. Vi har tillgång till grupprum vilket underlättar om vi vill dela upp klassen.

Respondenterna fick frågor om samhällsorienterade ämnen och om dessa kan tillägnas mer tid med tvåläraresystemet. Under de tidiga skolåren läggs stor vikt vid undervisning i svenska och matematik. Men med allt som sker i det moderna IT-samhället där eleverna redan i unga år kan exponeras för sociala medier och händelser i vår omvärld finns ett behov av undervisning och utbildning i hur detta ska hanteras. Under intervjuerna diskuteras dessa aspekter med

respondenterna och de var eniga om att eleverna ställer frågor om nätmobbing, sociala medier och krig och kris.

Respondentpar 6: Det är många elever som frågar om kriget i Ukraina och om Koranbränningar, de ser mycket på tv och på sociala medier även om de kanske inte borde. Vi försöker ju svara så gott det går. Under SO-lektionerna försöker vi förklara det som sker utan att för den sakens skull demonisera någon sida för den risken finns ju. Att vi är två underlättar även under SO-lektionen för ibland när vi diskuterar de här frågorna kan en få slut på svar eller helt enkelt inte hitta ett bra svar på elevernas frågor, då kan den andra rycka in.

Respondenterna upplever att de kan ha bättre och mer nyanserade SO-lektioner tack vare att de är två. Tiden räcker till mer och de har möjlighet att planera in lektioner med ett aktuellt omvärldsfokus. De kan också ta sig tid för spontana frågor och elevernas funderingar kring omvärlden.

Samarbete

Respondenterna berättar att de tidigare känt sig utmattade när de kommit hem från jobbet. All planering, leta uppgifter, fixa material och rättning, allt detta och därtill de friktioner som dagligen behöver hanteras. Vid sjukdom har läraren fått styra vad eleverna ska göra hemifrån. Denna stora arbetsbelastning påverkar kvalitén i undervisningen eftersom det råder brist på tid för förberedelse och efterarbete. Nu känner lärarna att de har mer ork och energi efter en arbetsdag, de kan turas om att hålla i lektionerna under dagen och de har någon som kan stötta och hjälpa till extra om det behövs.

Ett av respondent paren förklarade att de har jobbat tillsammans och känner varandra mycket bra vilket är en stor fördel när de ska arbeta tillsammans. Att komma överens med varandra, veta hur den andra agerar och vad den andra har för värderingar i grund och botten, gör att eleverna inte kan komma med falska påståenden.

Respondentpar 3: Tanken är inte att man ska vara ämneslärare för då blir det ju inte tvålärarsystem, då blir det ju någonting annat. Utan det är inte riktigt så vi vill ha det utan vi vill att de ska känna att vi båda är lärare i alla ämnen och de kan vända sig till oss båda. Det spelar ingen roll. Vi sa det efter några månader. Wow, vilken känsla.

Respondenterna tar upp att de har lärt känna sin lärarkollega och kommit in i arbetet, de känner att undervisningen fungerar bra och eleverna vet hur lektioner bedrivs. Fördelen med att vara två lärare är möjligheten att kunna förklara på olika sätt för eleverna och vissa elever har bättre personkemi med den ena av de två lärarna. Det öppna klimatet bidrar till en god stämning mellan lärarna och det märks även av under lektionerna, eleverna trivs med att ha båda lärare på plats samtidigt.

Respondent 2: Det handlar enormt mycket om att vara lyhörd för hur kollegan tänker. Vi behöver prata ihop oss och tänka. Hur vi pratar med varandra och att vi har ett professionellt språk, att vi att vi liksom inte fastnar i personen utan att vi faktiskt pratar undervisning och vi pratar.

Respondenterna berättar att de delar upp undervisningen och turas om att hålla lektioner och genomgångar, de nyttjar olika undervisningsmodeller för olika tillfällen. Att de turas om att hålla lektioner och genomgångar ger båda lärarna legitimitet och auktoritet, annars riskerar de att hamna i en lärare och assistentroll. I de fall där lärarna inte haft samma strategi har eleverna upplevt att en lärare leder lektionen och den andra mest bara sitter med utan att vara delaktig, förklarar respondenterna.

När det kommer till upplägget av grovplaneringen och lektionerna arbetar respondenterna på lite olika sätt. Vissa av respondenterna gör nästan all planering tillsammans medan andra vill hålla i sina egna lektioner och vill inte att den andra läraren ska lägga sig i men finns där som stöd.

Bedömning

Respondenterna förklarar att dokumentation blir mycket säkrare eftersom det är två lärare som tillsammans bedömer eleverna och att lärarna kan diskutera med varandra om elevernas kunskaper. Lärarna kan komplettera varandra i bedömningen eftersom de ser samma sak men ibland den ena uppmärksamma elevernas prestation under lektionerna, vilket kan tas i beaktande vid en helhetsbedömning. Tillsammans kan lärarna iaktta dubbelt så mycket som tidigare då de är två i klassrummet hela tiden detta gör bedömningsarbetet med träffsäkert och tillförlitligt.

Respondentpar 3: Till exempel när vi ska sitta och rapportera in resultat då kan en säga och den andra skriva in. Vi kan komplettera varandra i bedömning, det är en stor lättnad faktiskt. Det blir även en tidsvinst då vi kan hjälpas åt med all dokumentation. Samma sak med utvecklingssamtalen det blir effektivare.

Bedömningsarbetet som kan upplevas som påfrestande underlättas av att göras tillsammans, och det lyfter även respondenterna. Även om sambedömning görs av lärare som inte är ämneskollegor kan det underlätta att diskutera med någon. Genom sambedömning med en lärare som dessutom är med och planerar lektionerna och finns i klassrummet blir bedömningen ännu mer tillförlitlig och rättvis.

Respondentpar 4: Jag tänker också vid bedömning rent generellt så blir det ju mer naturligt. Det är ju sällan man får tid för sambedömning. Det är väl möjligen nationella proven, men här blir det ju lite mer.

Att ha en kollega som är insatt i kunskapskraven, läroplanen underlättar för båda och ger dem möjlighet att vara kreativa i klassrummet. Denna kunskap om lärprocesser och elevers utveckling bidrar till ett bra flyt i samarbetet eftersom båda vet vad som förväntas av eleverna, det är eleverna som ska vara utgångspunkten för planering. Undervisningen kan göras nyanserad och anpassad, den kan varieras och göras rolig och utan att minska på dess lärorika innehåll, två lärare orkar mer än en.

En viktig del för skolledningen är att se till lärarparen fungerar bra tillsammans, detta kan göras genom uppföljning av lärarparets planering och rollfördelning. Respondenterna förklarar att det skulle vara en fördel om de får vara lite delaktiga i vem de ska arbeta med. Ska nyanställning av personal kan den tänkta lärarkollegan följa med intervjun och vara en del av processen. Lyhördhet från ledning är viktigt för att metoden ska fungera. När paren ska bildas kan det vara bra att prata med varandra för att känna av om det skulle fungera eller inte. Skolledningen bör göra uppföljningar efter varje termin till dess att samarbetet flyter på och lärarparet känner att de behärskar arbetsmetoden. Respondenterna har tyvärr varit med om när samarbetet inte fungerat och det varit brist på uppföljning från skolledning.

Respondent 1: Kommunikation och att lita på att alla gör sin egen del så att man inte står där och säger vad ska jag göra? Det är väl det som är den största utmaningen, att lita på varandra att man gör sitt.

Respondenterna förklarar att stödet från specialpedagog och speciallärare varierar på de olika skolorna. Vissa av skolorna där respondenterna arbetar har minskat sina speciallärare från fem till två speciallärare medan andra skolor har samma antal som tidigare. Ur resursfördelningsaspekt kan tvälärarsystemet på sikt minska behovet av speciallärare, om inte funktionsvariationerna är stora att två lärare inte räcker till. Även behovet av vikarier minskar eller rent av försvinner helt. Om behovet av speciallärare minskar kan en speciallärare

ambulera mellan fler årskurser och till och med skolor. En annan lösning kan vara att i klasser med alltför många elever med funktionsvariationer kan en av de två lärarna vara en speciallärare. Beroende på skolornas ekonomi kan tvålärarsystemet vara svårt att kombinera med speciallärare och specialpedagog. Detta är en av de utmaningar som finns med tvålärarsystemet, men den utmaningen handlar om skolornas ekonomi och inte undervisningen i sig.

Respondent 1: Jag har mera stöd i dagsläget i tvålärarsystem än tidigare när jag arbetade själv. Skolan har en specialpedagog riktad mot lågstadiet och en som är riktad mot mellanstadiet. Vi får väldigt bra feedback från dem och har ett nära samarbete med.

Rekommendation av tvålärarsystem?

Respondenterna fick frågan om de skulle rekommendera denna metod till andra skolor och svaren blev positiva.

Respondent 1: Ja, men tänk på vilka lärare ni parar ihop.

Respondent 2: Ja, absolut.

Respondentpar 3: Utan tvekan ja. Det känns ju som att man aldrig mer vill gå tillbaka till. Hur kan de låta er två med så mycket erfarenhet att jobba tillsammans. Vi känner som sagt bara vinning med metoden.

Respondentpar 4: Vi skulle absolut rekommendera det.

5.2 Tolkning av empiri

Arbetsättet tvålärarsystem med utmaningar och möjligheter som finns med i metoden är det som utgör empirin som används för att svara på forskningsfrågorna. Det sociokulturella perspektivet används som utgångspunkt i tolkningen av materialet.

5.2.1 Utmaningar

Studiens andra forskningsfråga: Vilka utmaningar ser lärare med tvålärarsystem i skolan? Samarbetet mellan lärarna som arbetar tillsammans i tvålärarsystem har en mycket stor och avgörande roll på hur metoden kommer att fungera. Har lärarna olika grundvärderingar eller synen på kunskap och lärande kommer det bli svårt att få ett fungerade samarbete och ha en

bra lärmiljö för eleverna. Samarbete är den största utmaningen med tvåläraresystem enligt respondenterna.

Respondenterna på högstadiet har flera lektionspass i veckan gentemot tidigare för att få ihop det ekonomiskt. Det kostar en del att finansiera tvåläraresystem men lärarna tycker att det är en god och långsiktig investering. Vissa av skolorna har minskat på annan personal på grund av kostnader. En skola minskade sina speciallärare och specialpedagoger från fem till två. Däremot minskade behovet av att ha vikarier i och med införandet av tvåläraresystemet.

5.2.2 Möjligheter

Första forskningsfrågan lyder: Vilka möjligheter ser lärare med tvåläraresystem i skolan?

Fördelarna är många, flera utbildade lärare, lugnare och tryggare i klassrummet, arbetsro på lektionerna, möjligheter att hjälpa eleverna och pedagogiska möjligheter för lärarna vid lektionernas genomförande. Fler undervisningsmodeller kan nyttjas. Det är ett mycket större fokus från eleverna på studierna enligt respondenterna. Lärarna har fått respons från eleverna att de tycker att det är bra med två lärare i klassrummet, de upplever ett större lugn känner sig tryggare. Lärarna upplever eleverna mindre stressade. Det har blivit höjda meritvärden och skolan höjde andelen godkända betyg och uppnådda kunskapskrav.

Respondenterna uttrycker att de känner en frihet och större möjlighet till att planera och genomföra undervisningen så att den blir tillgänglig för alla elever i klassrummet, utan speciallärare. Möjligheterna till att möta eleverna där de befinner sig kunskapsmässigt men även i sitt mående har också ökat då en av lärarna kan prata med en elev medan den andra börjar lektionen. Dokumentationen och bedömningen blir mycket säkrare när det är två utbildade lärare som kan diskutera med varandra. Utvecklingssamtalen blir effektivare då lärarna kan diskutera med varandra och hjälpas åt med dokumentationen.

5.3 Resultatsammanfattning

Resultaten av intervjuerna visar på att tvåläraresystemet har få nackdelar och många fördelar. Arbetet med tvåläraresystem ger möjligheter till lärare att vara kreativa i sin planering och utveckla lektionerna vilket gör att elevernas lärmiljö bättre. Att alltid ha minst en känd lärare bidrar till arbetsro och lugn, (Elmbro, 2020). Detta är särskilt viktigt för elever med neuropsykiatriska diagnoser som trivs bäst med fastställda välkända rutiner, (Elmbro, 2020). Respondenterna tycker att arbetet är mycket enklare när de är två utbildade lärare i

klassrummet hela tiden. Vidare menar de att allt administrativt arbete är enklare när de är två som kan hjälpas åt med dokumentation, utvecklingssamtal och kontakt med vårdnadshavare. En bonus är också att lärare känner att de har mera energi och inte är helt slut efter arbetsdagen.

Utmaningarna med metoden handlar mest om samarbetet mellan lärarna, utan ett fungerande samarbete eller alltför lång startsträcka gör tvåläraresystemet kostsamt och ineffektivt. Att det är viktigt att ledningen på skolan har tänkt igenom vilka lärare som paras ihop och ska undervisa tillsammans, samt att ändra om det inte skulle fungera.

6 Diskussion

Diskussionskapitlets upplägg är enligt följande: en resultatdiskussion där resultaten framförs mot det teoretiska ramverket som presenteras i kapitel **Bakgrund**. Resultatets betydelse och dess effekter för en god skolmiljö för både elever och lärare diskuteras. Diskussionen leder fram till en slutsats. Därefter prövas studien ur metodologisk aspekt. Arbetet avslutas med ett avsnitt om framtida forskning.

6.1 Resultatdiskussion

Resultatet visar att tvåläraresystemet är gynnsamt ur aspekten lärares pedagogiska möjligheter och elevers möjligheter att få mer hjälp vid undervisningen. Arbetsbelastningen minskar vilket leder till mindre stress hos lärare och sjukskrivningar minskar och klassen får mer arbetsro (Elmbro, 2020). Med dessa goda effekter tordes det vara självklart för alla skolor att införa tvåläraresystemet, men det verkar än så länge inte vara möjligt ur ett ekonomiskt perspektiv. Därutöver råder det stor brist på lärare vilket gör att det blir svårt för skolor att implementera tvåläraresystem även om de ekonomiska faktorerna inte vore ett hinder.

I dagsläget behövs det examineras cirka 800 fler lärare per år för att täcka behovet (Skolverket, 2021). Det är alltså inte bara skolornas ekonomi som kan bli ett hinder för implementering av tvåläraresystemet, utan även bristen på arbetskraft. Men om den bristande arbetskraften beror på den negativa bilden som finns av läraryrket måste förändringen börja någonstans för att vända trenden. Ekvationen verkar dock svårlöst, om lärare ska tas från ett redan litet antal behöriga till skolor som infört tvåläraresystem kan det leda till akut brist på lärare på annat håll.

Det som respondenterna lyft som den stora utmaningen med tvåläraresystem är samarbetsförmågan. Chanmugam och Gerlach (2013) beskriver samarbetsförmåga som avgörande för att nå goda resultat, och ju längre tid det tar för ett lärarpar att få ett fungerande samarbete desto mer kostar arbetsmetoden utan att ha den goda effekten som respondenterna pratade om. Rekryteringsarbetet är i det här fallet avgörande, att rätt personer paras ihop, men det behöver också ske en kontinuerlig uppföljning för att säkerställa att samarbetet fungerar. Detta kan göras genom ett frågeformulär som rektorn utformar och vid möten med lärarna nyttjar för att ta reda på hur de fungerar tillsammans och hur de planerar sina lektioner (Elmbro 2020).

Sett ur ett sociokulturellt perspektiv vore en miljö där det råder samarbete och samspel mellan två lärare ett gynnsamt klimat för eleverna. Barnet, i det här fallet eleven formas i samspel med sin omgivning enligt Vygotskij, (Säljö 2015). Om det i stället för samspel och didaktiska samtal som beskrivs av respondenterna råder kaos och utmattning bland lärare för att de arbetar ensamma blir omgivning ytterst ogynnsam för eleven.

De som haft möjlighet att jobba med tvåläraresystem hävdar att dess fördelar och möjligheter överskuggar nackdelarna (Elmbro, 2020). Dessa påståenden fokuserar mest på de pedagogiska aspekterna och på lärares välmående som ju sin tur påverkar vilken undervisningen eleverna får. Implementering av tvåläraresystem minskar behovet av speciallärare, vilket frigör mer tid med speciallärare för elever som verkligen behöver det kvalificerade stödet, (Elmbro, 2020). Detta i sin tur leder till att en speciallärares tid kan nyttjas bättre och med godare precision.

Problem som lärare behöver hantera som inte rör själva undervisningen är många, tyvärr upptäcks inte alltid problemen i tid. Psykisk ohälsa är något som kan upptäckas tidigare innan det blir ett stort problem om det finns två lärare i klassrummet Elmbro (2020). De undervisningsmodeller som finns ska nyttjas inte bara utifrån ett pedagogiskt perspektiv utan även med hänsyn till elevernas välmående och lärarnas behov av att kunna överblicka sina elever och kunna tolka signaler på utmattning och skoltrötthet. Tvåläraresystemet verkar kunna öppna många dörrar och ge lärare fler verktyg att hantera vardagen med.

Tvåläraresystemets goda effekter gör sig gällande inte minst när elever behöver extra stöd och hjälp, eftersom båda lärarna är insatta i vilka kunskapskraven är kan en tidig insats göras och en lämplig undervisningsmetod användas. Gilbertsson et al. (2021) lyfter individualiserad

undervisning som ett sätt att tillmötesgå de elever som har extra stort behov av hjälp. Denna metod kan vara det som gör att eleven inte behöver specialpedagog eller speciallärare och kan fortsätta ha lektioner i klassen. Lärarnas pedagogiska möjligheter i ett tvålärarsystem är många och eleverna som är utgångspunkten för hela organisationen får två lärare som har en mindre stressfylld arbetssituation (Elmbro, 2020). När dessa två uppnår en synergieffekt kommer de att lyckas med att utträta mycket och uppnå många mål med eleverna, detta kommer att ge de en känsla av stolthet och den kritik som lärare få utstå kan på sikt minska (Elmbro, 2020).

Fördelarna från tvålärarsystemet utifrån undervisningen är att det går att variera undervisningen eftersom det är två lärare i klassrummet hela tiden samt att olika lärare oftast besitter lite olika kunskap. Samt att det finns mera tid till varje elev, att hjälpa eller samtala. Upstår det bråk eller tjafs på rasten kan en av läraren ta det och förklara utifrån Skolverket (2022) att det inte är okej att uppföra sig så utan att skolan bedrivs på en demokratisk grund. Medan den andra läraren kan bedriva lektionen som vanligt. Det går att dela upp gruppen mer och att variera undervisningen med gruppuppgifter och stationer. Även studiebesök till närliggande historiska byggnader eller platser eller event underlättar om det är flera vuxna per elev.

6.1.1 Slutsats

Vid en granskning av den information som respondenterna är det rimligt att anta att tvålärarsystemet ger goda möjligheter till lärare att bedriva en mer nyanserade undervisning. De kan också enligt egen utsago lägga ner mer tid på samhällsorienterande ämnen, men huruvida det påverkar elevernas prestation till det bättre går inte att bevisa eftersom arbetsmetoden tvålärarsystem är relativt ny. Minskad stress och arbetsbelastning, större flexibilitet, lättare att få bra relationer med eleverna, minskade behov av speciallärare, är bara några av de fördelar som respondenterna pekar på.

Tvålärarsystemet beskrivs av respondenterna som ett svar på många av de problem som lärarna tampas med i sin dagliga yrkesutövning. Dessa problem, menar de, bidrar till att ge läraryrket ett dåligt rykte. Tvålärarsystemets införande beskrivs av två respondenter som en åtgärd för att lösa en del av problemen. Genom tvålärarsystemet hoppas skolorna kunna locka till sig fler utbildade lärare dels för att minska belastningen på enskilda lärare och för att ge eleverna mer stöd och hjälp vid undervisningen. I Södertälje har Hovsjöskolan haft stor nytta

av tvåläraresystemet när det kommer till rekrytering av nya lärare. I ett reportage gjort av SVT uttrycker skolans rektor sin uppskattning för arbetsmetoden och upplyser om att sedan de infört tvåläraresystemet finns det arbetssökande till alla lediga tjänster på skolan. Även eleverna uttrycker att de upplever en ökad trygghet tack vare tvåläraresystemet (SVT Nyheter, 2022).

Tvåläraresystemets fördelar hävdar Elmbro (2020), överskuggas av eventuella nackdelar. Eventuella nackdelar förklarar hon med ett dåligt organiserat tillvägagångssätt vid implementering av systemet. Det är därför viktigt att en god organisationspedagogik utarbetas av skolorna som är i färd med att implementera systemet. Arbetsmetoden finns inte på speciellt många skolor eller i många klasser. Skolorna borde våga satsa på att anställa fler lärare. Skolorna som arbetar med tvåläraresystem har sett resultat både på klimatet på skolan, i klassrummet och med elevernas kunskaper och elevhälsa (Elmbro, 2020).

6.2 Metoddiskussion

Det är rimligt att anta att den valda metoden var den bästa för att genomföra studien med tanke på omständigheterna som omger denna nya arbetsmetod. Tvåläraresystemet är nytt i Sverige och antalet skolor som använder metoden är få (Tidström, 2020). Detta ger vid handen att det blir svårt att hitta respondenter som har möjlighet att ställa upp intervju.

Eftersom tvåläraresystemet är nytt finns inte heller mycket dokumentation och litteratur som rör ämnet. Att söka på internet och försöka få intervjuer på skolor som använder tvåläraresystemet blev således det bästa sättet att försöka få svar på forskningsfrågorna. Det som hade bidragit ytterligare och givit studien större tillförlitlighet vore ett studiebesök på någon av skolorna, det är något som kan göras i en framtida studie och bör med fördel göras på samma skolor som nyttjats för denna studie. Det ger en kontinuitet i uppföljningen och det blir lättare att kontrollera tvåläraresystemets effekter.

Respondenterna till denna studie hittades via internetsökningar och via tips från andra lärare.

6.3 Reliabilitet och Validitet

Denna studie har använt sig av ett begränsat antal respondenter för att försöka besvara frågor som rör en arbetsmetod inom den svenska skolan, en arbetsmetod som är relativt nytt och vars effekter ännu inte går att fastställa. Respondenterna är i olika åldrar med olika mycket

erfarenhet av både läraryrket och arbetsmetoden tvåläraresystem, det går därför inte att med säkerhet veta om en liknande studie får samma resultat, (Bryman, 2011).

Däremot var de deltagande respondenterna trots sina olikheter eniga i många viktiga frågor vilket bidrar till god reliabilitet åt denna studie och studien kan anses ha god replikerbarhet, (Bryman, 2011). Bryman (2011) beskriver validitet som åtskild från reliabilitet men menar att dessa två begrepp är relaterade genom att validitet förutsätter reliabilitet. Denna studie har med noggrant utformade frågor försökt ta reda på det som beskrivs i problemformuleringen, det har inte gjorts avvikelser eller försök att mäta andra företeelser vilket bidrar till dess validitet (Bryman, 2011).

6.4 Sanningskriterier

Under tolkningsarbetet har stor vikt lagts vid att inte låta det personliga bagaget utgöra en påverkansfaktor. Det personliga bagaget och det personliga sättet att förstå världen beskrivs av Tivenius (2015) som ofrånkomligt för alltifrån präster och professorer till studenter. Detta har tagits beaktande genom att iaktta några kriterier som av Tivenius (2015) beskrivs som ett bra sätt att gradera sig mot det egna bagaget. Kriterierna gäller tolkningens rimlighet, koherenskriteriet handlar om dess helhetlighet och slutligen förankring i något utöver tolkaren och empirin, (Tivenius, 2015). Dessa kriterier har iakttagits genom att empirin tolkats med utgångspunkt ur det sociokulturella perspektivet och med fokus på elevernas omgivning som i sin tur utgör respondenternas arbetsplats. Arbetsplatsen i sig är både klassrummet, samarbetet i klassrummet och de möjligheter och utmaningar som finns där.

6.5 Reflexivitet

Utgångspunkten och inställningen från författarnas sida har varit neutralt och objektivt under intervjuerna och materialet har tolkats på ett objektivt och distanserat sätt. Ämnet i sig rör däremot författarnas möjliga framtida arbetsplatser vilket gör att det finns ett intresse för hur tvåläraresystemet fungerar och vilka dess utmaningar och möjligheter är. Därför har studien försökt lyfta både för och nackdelar med systemet och inte ta ställning för eller emot systemet utan presentera resultatet som det är.

6.6 Framtida forskningsfrågor

I denna studie intervjuades sex lärare om för- och nackdelar med att arbeta i tvåläraresystem.

I en framtida studie vore det vara intressant att antingen intervju elever som går i en klass där tvålärarsystem används eller att intervju skollädaingen om vad metoden bidragit med i fråga om effektivitet och resultat.

Det hade gett ytterligare ett perspektiv ur vilken metoden kan betraktas och för att se om lärarnas och skollädaingens syn på metoden överensstämmer eller ej. Lärarna har vid tillfällen under intervjuerna påpekat att de upplever en lugnare arbetsmiljö och har sett att vissa elever presterar bättre. Det vore intressant att undersöka detta djupare och att se om metoden tvålärarsystem faktiskt leder till bättre resultat hos eleverna.

Har tvålärarsystem förbättrat lärarnas arbetsmiljö?

Har tvålärarsystem bidragit till att fler elever når kunskapskraven i grundskolan?

Det skulle vara intressant att undersöka om de extra kostnaderna för att kunna ha två lärare i varje klassrum ger utdelning, både i skolmiljön och i elevers resultat. Respondenterna i denna studie menade att med färre vikarier och tack vare tvålärarsystemet blev elevernas resultat bättre, men de kunde inte ge exakta siffror eller mer detaljerad information.

7 Referenslista

Chanmugam, A., & Gerlach, B. (2013) *A Co-Teaching Model for Developing Future Educators' Teaching Effectiveness*. International Journal of Teaching and Learning in Higher Education 2013, Volume 25, Number 1, 110-117 ISSN 1812-9129

Hämtad:2022-12-15

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1016491.pdf> s.110

Döös, M. (2008). *Genom arbetsuppgiftens glasögon, ett uppgiftsperspektiv på organisatoriska förändringsprocesser*. I Tedenljung, Dan (red.), *Arbetsliv och pedagogik*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008

Elmbro, L. (2020). *Tvåläraresystem: och andra kända framgångsfaktorer som skapar mervärde*. Stockholm: Vulkan.

Gilbertsson, M. & Lind, M. (2021). *Tvålärareskap i praktiken*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.

Hansson, J. (2019). *Tvåläraresystemet hyllas; det bästa som hänt*. Eskilstuna Kuriren

Hämtad: 2022-12-15

<https://ekuriren.se/nyheter/eskilstuna-kommun/artikel/tvalararsystemet-hyllas-det-basta-som-hant/9ly10671>

Lundgren, U.P., Säljö, R. & Liberg, C. (red.) (2014). *Lärande, skola, bildning: [grundbok för lärare]*. (tredje [reviderade och uppdaterade] utgåvan). Stockholm: Natur & kultur.

Mehmedagic, E. (2021). *Flera studier varnar, hög press på lärare*. Arbetaren

Hämtad: 2022-12-15

<https://www.arbetaren.se/2021/05/14/flera-studier-varnar-hog-press-pa-larare/#:~:text=N%C3%A4stan%20h%C3%A4ften%20av%20l%C3%A4rarna%20meddelar,arbetsh%C3%A4lsan%20och%20hur%20l%C3%A4rarna%20m%C3%A5r>

Skolverket. (2021) *Fortsatt stor brist på behöriga lärare - men behovet minskar*

Hämtad: 2022-12-15

<https://www.skolverket.se/om-oss/press/pressmeddelanden/pressmeddelanden/2021-12-14-fortsatt-stor-brist-pa-behoriga-larare---men-behovet-minskar>

Statistikmyndigheten. (2020) *Fler grundskollärare än någonsin – men lägre andel med examen*

Hämtad:2023-01-15

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2020/fler-grundskollarare-an-nagonsin--men-farre-med-examen/>

Killgren,S. (2021, februari). Ny undersökning: Därför ökar stressen bland lärare. Skolvärlden, februari. Tillgänglig: Ny undersökning: Därför ökar stressen bland lärare – Skolvärlden (skolvarlden.se)
Hämtad: 2023-01-27

<https://skolvarlden.se/artiklar/okad-stress-bland-larare>

Sveriges Kommuner och landsting (2014) Färnsten, H.(red.) *Sveriges viktigaste jobb i förskolan och skolan, Hur möter vi rekryteringsutmaningen*
LTAB 2014

Tidström, A. (2020). *Tvåläraryrket: lokalproducerat och hållbart*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.

Tedenljung, Dan (red.), *Arbetsliv och pedagogik*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008
Tivenius, O. (2015). *Uppsatsens inre liv*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Killgren,S. (2021, februari). Ny undersökning: Därför ökar stressen bland lärare. Skolvärlden, februari. Tillgänglig: Ny undersökning: Därför ökar stressen bland lärare – Skolvärlden (skolvarlden.se)

Keeley. R. (2015). Measurements of Student and Teacher Perception of Co- teaching Models. *The Journal Of Special Education*, 4(1), 1-15.
<https://eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=EJ1127778>

Här jobbar två lärare i klassrummet: ”En av orsakerna att jag började här”
UPPDATERAD 30 MAJ 2022PUBLICERAD 30 MAJ 2022
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/sodertalje/har-ar-det-tva-larare-i-klassrummet-en-av-orsakerna-att-jag-borjade-har>

Säljö, R. (2015). *Lärande: en introduktion till perspektiv och metaforer*. (Första upplagan). Malmö: Gleerups.

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed [Elektronisk resurs]*. (Reviderad utgåva). Stockholm: Vetenskapsrådet.

7.1 Intervjufrågor till respondenter

1. När infördes tvåläraresystemet på eran skola?
2. Hur gick era tankar när tvåläraresystemet infördes?
3. Hur länge har ni jobbat i ett tvåläraresystem?
4. Har ni själva valt att arbeta tillsammans eller har skolan bestämt det?
5. Vad var det som lockade er att jobba i ett tvåläraresystem?
6. Vilka är de stora skillnaderna mellan att jobba ensam och jobba i ett tvåläraresystem?
7. Hur planerar ni lektioner? Har ni någon rollfördelning?
8. Vilka utmaningar stöter ni på? Vilka är era största utmaningar?
9. Vilka möjligheter och fördelar ser ni med tvåläraresystemet?
10. Hur undviker ni att hamna i konflikt med varandra?
11. Hur gör ni vid bedömningsarbetet?
12. Hur är era möjligheter att ägna mer tid åt samhällsorienterade ämnen när ni är två lärare?
13. Tycker ni det är viktigt att ägna mer tid åt samhällsorienterade ämnen?
14. Skulle ni rekommendera metoden för andra skolor?
15. Efter att ha jobbat i ett tvåläraresystem, skulle ni vilja gå tillbaka till eran tidigare arbetsmetod med en lärare?

7.2 Missivbrev - Tvåläraarsystem

Hej, Vi är lärarstudenterna Anna och Salam, vid Mälardalens universitet som skriver ett självständigt arbete om tvåläraarsystem. Vi studerar till grundlärare F-3 och är inne på sjätte terminen.

Syftet med vårt arbete är att ta reda på möjligheter och utmaningar med tvåläraarsystemet. Vidare vill vi undersöka hur metoden fungerar i praktiken kopplat till klassrumsklimat, planering och elevresultat.

Samtliga intresserade deltar anonymt, varken deras namn eller deras arbetsplatser kommer att finnas med i arbetet. Vi som intervjuar kommer att hantera all känslig information konfidentiellt och betraktar oss själva ha tystnadsplikt. Utöver vi studenter kommer vår handledare och sedan vår examinator att ha tillgång till vårt färdiga arbete.

Intervjun kommer att spelas in och materialet kommer att sparas på våra mobiltelefoner till dess att arbetet är bedömt därefter kommer allt insamlat material att raderas.

2 Informationsbrevets vidare innehåll

a) *Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du har rätten att när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering och utan några negativa konsekvenser för dig.*

b) *Undersökningen kommer att presenteras i form av en uppsats vid Mälardalens universitet som i sin slutversion läggs ut på databasen DiVA.*

3 Avslutande information

Anna Berggren – 0739825554 E-post: annatowaberggren@msn.com

Salam Kakaie – 0799790062 E-post: s.kakaie@gmail.com

Andras Grahn - andreas.grahn@mdu.se (Handledare)

Eskilstuna, 2022-11-15

7.3 Processprotokoll

V. 44

Kursen startade. Vi började att spåna på ämnen att skriva om och bollade mellan några olika. Därefter skrev vi ihop ett PM och skickade in. Vi började även kolla bland våra kontakter vart vi kan få tag i lärare som arbetar med tvåläraresystem. I väntan på det började vi leta litteratur.

V.45

Vi började skriva frågor till intervjuerna. Vi ringde och mejlade olika lärare som skulle kunna vara med och delta i studien. Vi letade även efter litteratur och forskningsartiklar, vilket tog mycket tid då det inte fanns jättemycket om tvåläraresystem. Mest tidningsartiklar då arbets sättet i Sverige är ganska nytt.

V.46

I väntan på svar började vi leta forskningsartiklar och annat material som vi kunde ha användning för i studien. Vi hade även en lektion den, 15/11 och bokade handledarträff med Anderas inför våra intervjuer då vi ville dubbelkolla våra frågor.

Vi fick en intervju inplanerad på torsdagen den 17/11. Direkt efter intervjun fortsatte vi prata om hur intervjun hade gått och vad vi hade fått för svar på våra frågor. Samt försöka sammanställa och transkribera intervjun direkt då det var färskt i minnet, vi skulle underlätta senare i arbetet.

V.47

På torsdagen hade vi intervju 2 intervjuer en kl:8 och en kl. 12:30. Det blev likdanande procedurer här som sist. Vi pratade med varandra efter intervjuerna om hur det gick och nu när vi hade intervjuat flera personer så kunde man direkt upptäcka likheter och skillnader mellan respondenternas svar. Samt sammanställde och började att transkribera svaren direkt.

V.48

Intervju på tisdagen den 29/11. Även samma procedur här, samtalade efter intervjun och lyfte fram det vi tyckte var intressant och bra från intervjun. Samt sammanställde och transkriberade svaren från intervjun direkt medan det var färskt i minnet. Hade zoommöte två dagar för att bolla idéer och skriva på arbetet tillsammans utöver det vi skrev själva.

V.49

Vi fortsatte skriva på arbetets alla delare och la mycket tid på resultatet och bakgrund för att få det bra. Hade zoommöte 3 dagar.

Arbetet fortsatte med att sammanställa resultatet från alla intervjuerna, vilket tog mycket tid då varje intervju var i cirka 40–45 minuter och respondenterna gav utförliga svar. Samt hur vi sak framföra resultatet i empirin.

V.50

Vi fortsatte skriva på arbetet. Hade zoommöten 3 gånger och diskuterade olika delar i arbetet och skrev tillsammans.

V.51

Vi fortsatte att skriva på bakgrunden och sammanställde empiridelen och hur vi på bästa sätt kunde skriva fram resultaten och svaren från respondenterna på bästa sätt. Hade lektion 20/12 och därefter fortsatte vi bara att skriva på arbetet.

V.52

Arbete fortsatte med att sammanställa arbetet och läsa igenom det, lägga till källor, kolla meningar, styckesindelning, rubriker och stavning. Skrev sammanfattning och dubbelkollade resultatdiskussionen.

V.7 (2023, kompletterande intervjuer med respondenter, fortsatt arbete med uppsatsen).

V.11 Färdigställande av uppsatsen